

jsem zamindrákováná holka

Mám hlavu přečpanou zážitky. Akutně je potřebuju s někým ventilovat. Po ruce však není žádná vstřícná osoba. Z toho důvodu jsem se rozhodla svěřit události, který od základu změnilý můj život, aspoň papíru. Třeba si je někdy někdo přečte.

Úmysl mám sice dobřej, ale jakmile sednu ke stolu a rozložím před sebe nepopsanej arch papíru, hlava jako by stávkovala. Všechno to, co se mi v ní bouří celý dny, je najednou fuč.

Asi jsem zbrklá. Měla bych si vytvořit v psaní nějaký systém a pak by mi to snad šlo líp. Chtělo by to začít minulostí a od ní se dopracovat k současnosti. Tím pádem by dostala moje zpořád jakýs takýs smysl a řád.

Kdoví jestli ale svedu něco napsat. Kdykoliv nám ve škole učitelka zadala slohovku, já vyhořela jen proto, že práce musela být napsaná spisovnou češtinou. Pokud nemůžu psát jazykem, kterým běžně mluvím, připadá mi všechno, co jsem sesmolila, děsně vyumělkovaný. A tak mi nikdo nemůže mít za zlý, že svůj příběh odvyprávím hovorovou češtinou.

Takže hezky od začátku.

Jmenuju se Lenka. Lenka Vydrová. Dnes, kdy začínám psát, je mi čtrnáct, nedávno jsem oslavila narozeniny. Přesto cítím nutnost dát případnému čtenáři nahlídnout aspoň letmo do svojí minulosti.

Od chvíle, kdy jsem začala brát rozum, tvrdím, že když jsem se narodila, nestály v záhlaví mojí postýlky ony pověstný tři pohádkový sudičky, který by mi daly do vínku šťastnej osud. A jestli tam náhodou přece jen stály, pak v okamžiku, kdy měly konat svoje povinnosti, se ke mně obrátily zády nebo se prostě a jednoduše zakecaly a na mě zapomněly.

Vyrůstala jsem s rodiči v jednom bytovém domě v Brně. Sourozence nemám. V předškolním věku mi nepřípadalo, že snad u nás nefunguje všechno tak, jak by mělo. Nenaskytla se mi příležitost porovnat naše rodinný soužití s jinými, kamarádky jsem moc neměla, a proto jsem ho brala takový, jaký se mi nabízelo.

Teprve mnohem později jsem pochopila, že se u nás doma děje něco, co jinde ne. U nás doma hrál totiž velkou roli alkohol. Bohužel.

Postupem času jsem si utvořila vlastní názor. Když pije hlava rodiny, je to sice hrozný, ale rozhodně to není tak deprimující, jako když nasává ženská – teda matka. V naší rodině se naneštěstí odehrávala ta druhá alternativa.

Moje máma holdovala alkoholu asi odjakživa. Proto mi v raným dětství její chování nepřišlo nikterak divný. Já je brala za samozřejmost.

Chodívala domů rozjařená a zpívala, víceméně hulákala na celej barák. Jindy se pro změnu topila v sebelitosti, mě koupala ve svých slzách a vykládala věci, kterejm jsem za mák nerozuměla.

Jakmile jsem začala chodit do školy, měla jsem už možnost srovnání svojí rodiny s rodinama spolužaček. Uvědomovala jsem si, že u nás doma je něco ve velkým nepořádku. Stupňova-

ly se rodičovský hádky. Lidi z domu po mně házeli lítostivý pohledy. Já čím dál víc prahla po klidu, ale především po mámině objetí, pomazlení, pěkným slově.

Ničeho z toho se mi nedostalo. Měla jsem sotva devět roků, když nás máma opustila. Vykašlala se na rodinu. Nešla se léčit, jak jsem si pošetile namlouvala. Prostě se z našeho života vypařila jako pára.

Nikdo nemá tušení, kolik nocí jsem probřečela a promodlila k pomyslnému pánbíčkoví. Mámu mi přesto nevrátil.

A táta? Ten nikdy neoplýval bůhví jakou citovostí. Po mámině odchodu zdrsněl, zhrubl. Zřejmě se mu všechno to, co souviselo s mámou, honilo hlavou a na mě pak zapomínal.

Někdo se o nás ale starat musel. Táta je naprosto nesamostatnej člověk, ani čaj si sám neuvaří. Nastěhovala se k nám babička, tátova matka. Bydlet s babičkou pod jednou střechou nebyl zrovna med. Žila si totiž vlastním zakukleným životem. Od dědovy náhlé smrti se uzavřela do sebe a s okolím nekomunikovala.

U nás doma to vypadalo jako u hluchoněmých. Babička sice uvařila, umyla nádobí a poklidila – jestli se teda ta její činnost dala úklidem nazvat. Pak se ale uvelebila v křesle, proti sobě svatostánek s dědovejma fotkama, a mlčela. Asi s ním v duchu rozmlouvala, nebo co. Nahlas se nevybavovala ani s tátou. Na všechno, co jí řekl, buď přikývla, nebo zavrtěla hlavou. Táta z té stresující domácnosti prchal. Mě v ní nechával.

Vyrostla jsem v chladnou holku. Nedostalo se mi citu, proto jsem ho nedovedla ani rozdávat.

Ve škole...

Učení mučení – to úsloví na mě pasovalo. K dosažení dobrých výsledků mi chyběl motiv. Proč bych šprtala, když mě jakživ nikdo nepochválil, nezeptal se, jestli mám hotovou úlohu, jak bylo ve škole.

Prolízala jsem s odřenejma ušima. Ve škole jsem patřila mezi černý ovce třídy. S nikým jsem se nekamarádila už proto, že se mně všichni vyhýbali. V dospívání jsem začala trpět mindrákama. Uvědomovala jsem si svou mizernou situaci. Navíc se dostavily zdravotní problémy. Na kůži se mi objevil ošklivej ekzém. Spolužáci si ode mě štitivě odsedávali.

Babička se uvolila a zašla se mnou k doktorovi. Ten diagnostikoval lupénku. Kožní onemocnění dlouhodobýho, možná i trvalýho rázu.

Ten doktor, ač šlo o kožaře, byl v mém životě snad prvním člověkem s lidskou tváří. Pochopil, v jaký rodině žiju, a nabídl mi pomocnou ruku. Poslal mě k psycholožce.

Poprvé se někdo zajímal o prostředí, ve kterým jsem vyrůstala. Poprvé jsem měla teplej pocit vděku vůči starostlivé osobě. Poprvé jsem se rozmluvila a během hodiny sezení toho ze sebe vysypala snad víc než za celej svůj dosavadní život. Ta psycholožka mně mimo jiný vysvětlila problematiku dospívání. Ve škole jsme tohle téma sice probírali, ale vzhledem k mojí uzavřenosti a nechuti vzdělávat se prostřednictvím čtení jsem měla v této oblasti velký mezery.

Jak se mi informace paní doktorky hodily, když jsem dostala první menstruaci! Bez jejího poučení bych si sama se sebou nevěděla rady.

Když si psycholožka pozvala tátu, nastal problém. Chodil po bytě a prskal jako vzteklej kocour. Dupnul si, že nikam nepůjde. Pak si to asi nějak v hlavě porovnal a... kývl na souhlas.

Šli jsme k paní doktorce spolu. Zatímco já dobrou hodinu seděla v čekárně, ona tátu zpovídala v ordinaci. Potom zavolali dovnitř i mě.

A dozvěděla jsem se novinu: Táta má známost! Vážnou známost! Hodlá se ženit! Chce si tu ženskou přivést k nám domů. Dostanu náhradní matku, teda přesněji řečeno macechu. Všechno prý bude klapat jako švýcarský hodinky.

Zírala jsem jako puk. Při zmínce o té osobě se totiž můj nerudnej otec změnil ve výmluvnýho a vcelku příjemnýho člověka. Kdybych ho neznala, tvrdila bych, že doktorka narafčila na jeho místo někoho cizího.

Táta se dokonce obrátil i na mě. Usmál se, pohladil mě po vlasech. Asi zapomněl nebo si neuvědomil, že doba, kdy mě hladit měl, je dávno pryč.

„Už nebudeme žít jako jezevci. Babička se vrátí domů. Zdena se nastěhuje k nám. Konečně začneme žít jako spořádaná rodina...“ mluvil a mluvil.

Ventiloval svoje sny a představy, to bylo jasné nejen mně, ale i psycholožce. Ta chtěla slyšet taky můj názor.

Mlčela jsem jako hrob, ačkoliv uvnitř jsem explodovala. Ale málo platný – od doby, co nás opustila máma, jsem měla před tátou větší respekt. Byl přece jedinej, kdo mi na tomto světě zbyl. Čím dál častěji jsem si uvědomovala, že stačí jeho jediný kývnutí hlavou a já klidánko skončím v nějakým děčáku.

Vraceli jsme se domů, já hlavu vraženou hluboko mezi rameňy. Co všechno jsem v duchu tátovi řekla!

„Proč ses o ní nezmínil dřív?“ zmohla jsem se na otázku, až když jsme se v předsíni zouvali.

Rozhodil ruce v nevědoucím gestu: „Vím já, jak bys zprávu o Zdeně přijala?“

„Stejně bys na můj názor nebral ohled.“

Mlčel, věděl, že mám pravdu.

„Jsi ženatej,“ prskla jsem.

„Už dávno ne.“

Překvapil mě. Vyvalila jsem oči.

„Ty... ty ses s mámou rozved? To... to by ale znamenalo, že ses s ní setkal.“

„Setkal,“ odušil stroze.

„A co bylo? Ptala se na mě? Chtěla mě vidět? Jestlis jí to zakázal...“

„Lenko, přestaň! Mámu zajímá jediná věc. Alkohol.“
Stáhla jsem se do sebe a tam jsem brečela a brečela.

Zdena. Tátova přítelkyně, a možná i nastávající. Nepadly jsme si do oka, což já ostatně tušila už předem. V nitru jsem si vybudovala ochrannou bariéru, za kterou nějakou cizí ženskou – svoji rádoby matku – nevpustím.

Nesnažila se získat mou přízeň za každou cenu. Pohybovala se po našem bytě, jako by tu vegetovala odjakživa. Jedno plus jí však přiznat musím. Náš byt prohlídl. A to hodně! Zdena provedla generální úklid. Vyměnila nejen záclony, ale taky starodávný těžký závěsy a přehozy. Táta pověsil v celém bytě nové lustry. Vyslyšel Zdenino přání a pořídil novou kuchyňskou linku. Všechny ty změny se mi zamlouvaly. Začala jsem se docela ráda vracet domů.

Na rozdíl od babičky patřila Zdena mezi ukecané ženské. Dokázala si vykládat i sama pro sebe. Hodila do éteru otázku, a aniž čekala na moje nebo tátovo vyjádření, odpověděla si sama.

Nastal čas řešit moji profesní budoucnost. Neměla jsem představu, co bych mohla nebo měla dělat. Podle tátova názoru jsem se mohla kvůli školním výsledkům dostat leda tak do kravína... To omílal od chvíle, kdy zjistil, jak jsem na tom s učením. Nebýt Zdeny a psycholožky, tak by o mně nevěděl nic dodnes.

Zdena se projevila jako starostlivá „matka“. Sháněla a vyzvídala, co se mnou dál.

„Prodavačka. Mohla by ses stát prodavačkou. Zjistila jsem, že prodavaček je pořád málo. Prodávat zboží není tak špatné, co říkáš?“

Jako obvykle jsem neřekla nic. Naše nefunkční rodina ze mě udělala podivínku. Nevzhlednou holku... Těch *ne* jsem měla požehnaně.

Při pohledu do zrcadla mi bylo na zvracení. Připadala jsem si ošklivá. Obličej plnej beďarů, dlouhý mastný vlasy, vysoký čelo, protáhlej ksicht. Na rukou lupénku. V zimě i v létě jsem nosila trika s dlouhým rukávem. Na koupaliště jsem nezabloudila od chvíle, co se ekzém objevil.

Poslední dobou mě mindráky přepadaly stále častěji. Probouzely ve mně pocit méněcennosti. Uzavírala jsem se do sebe čím dál víc a uvědomovala jsem si, že kdybych z tohoto světa odešla, nikdo by to asi ani nepostřehl, natožpak aby se našel někdo, kdo by mě postrádal nebo pro mě ukápl slzu.

Takto smutnej, prázdněj, nezáživnej a zakomplexovanej život jsem vedla do svýho čtrnáctýho roku.